

Uenighed mellem Mestre og Lærlinge. Af disse ere de fleste bilagte paa Foreningens Kontor. Kun i 26 Tilfælde var Boldgiftsrettens Sammentræden nødvendig. Af disse 26 Tilfælde bleve 12 fordelte og 14 paadømte. I disse 14 Sager gif Afgjørelsen i de 11 mod Lærlingene og i de 3 mod Mestrene. Foreningen har et Lotteri, der allerede har tilveiebragt en Kapital af 90,000 Kr., der er bestemt til Oprettelsen af et Lærlinge-Meis- og Arbeidshjem. Grunden til dette Hjem er allerede kjøbt for nogle faa Dage siden. Nu forekommer det mig dog herefter, at denne Forening i Virkeligheden har forstaaet at gribe Sagen paa den rette Maade. Naar vi navnlig se hen til Boldgiftsretten, er det jo det mest glimrende Resultat, man kan tænke sig, at de fleste Sager ligesvem ere afgjorte blot ved et Møde paa Kontoret, og at det kun i 26 Tilfælde har været nødvendigt at samle den saakaldte Boldgiftsret. I denne Forening og i andre Foreninger her i Byen har der været Møder — jeg har selv været tilstede i Arbejderforeningen her — og der har været Møder i Sylland og paa Lolland, og man er mere eller mindre allesteds bleven enig om tre Ting, nemlig, at Lærebrevet helst skal være en tvungen Sag, at Svendeproeve i hvert Tilfælde skulle være en tvungen Sag, og at Boldgiftsretter skulle indføres saaledes, at Politi og Dørlighed faae saa lidt at gjøre med denne Sag som muligt. Disse tre Spørgsmaal ere altsaa Hovedsagen, hvorom det Hele vil dreie sig. At befale Indførelsen af Lærebrev eller at indføre Lærebrev ved Lov, er Noget, som neppe vil gaa an. Det vilde være at gaa et Skridt tilbage istedetfor frem. Naar vi ved dette Lovforslag saa at sige staa imellem den forbigangne og den nyere Tid, er det dog Hensigten, at vi skulle se at vælge Noget, der virkelig er hensigtsmæssigt, saaledes at vi ikke igjen skulle gjøre det om. Altsaa, det vigtigste ved hele dette Lovforslag er, at Lærebrevet bliver saaledes, at det vil være saavel i Mesterens som i Lærlingens Interesse at oprette et saadant. Bliver det ikke det, vil det jo meget let kunne omgaaes enten under et andet Navn eller paa en anden Maade. Saaledes som Lærebrevet er foreslaaet i nærværende Lovforslag, vil det jo neppe blive anvendeligt paa Landet. Et af To! Enten bliver det en Nødvendighed at have to forskellige Lærebrev, et for Kjøbenhavn og et for Landet, eller man maa overlade det hovedsagelig til de Bestemmende selv, hvilke Betingelser de ville opstille i Lærebrevet. Dette er allerede blevet fremsført i det andet Thing med Hensyn til Landet, og jeg er ganske af samme Mening. Vi, som have levet paa Landet og kjende Forholdene der, vide, at det navnlig er den allerfattigste Mand's Barn, der kommer i Lære paa Landet. Den kommer til en lille Læremester, der mange Gange ikke har mere end den ene Dreng eller maasse en til. Men en saadan Læremester vil

jo paa ingen mulig Maade kunne gaa ind paa et Lærebrev som det, her er foreslaaet, naar han skal være bange for at bruge sin Dreng, som Tilfældet hele Tiden hidtil har været, enten til det ene eller til det andet Arbeide om Morgenen før den egentlige Haandværksarbeidstid eller om Aftenen efter Tyraften til huslig Gjerning eller paa Marken til at hjælpe med til at flytte Kreaturerne og til mange andre Ting. Jeg vil gjerne indrømme, at i mange Tilfælde er en saadan Mester, navnlig i det første Aar, maasse gaaet for vidt derved, at han har benyttet Lærlingen mere end han skulde til Arbeider udenfor Faaget. Men paa den anden Side er hans Stilling en saadan, at han er tvungen til at bruge Lærlingen paa den Maade, naar han overhovedet vil have en Lærling. Vi have jo set under de gamle Laugsforhold, at selv hvor det var Tilfældet, at Lærlingen var bleven brugt til en hel Del andre Ting det første Aar, ja, lad os gaa saa vidt at sige, det andet Aar med, er han dog bestandig senere kommen ind i sit Faag og har lært det saaledes, at han, naar de 5 Aar vare omme, har kunnet gjøre en respektabel Svendeproeve. At Svendeproeve skal indføres, derom ere Alle enige, og det vedföies i et Cirkulære, som jeg har faaet iforgaars fra Falkter, at man vil helst have dem tvungne. Lærlingeforeningen i Kjøbenhavn paastaar da ogsaa, at, naar Svendeproeven ikke bliver tvungen, vil den ikke blive aflagt. — Prøvetiden bliver her bestemt til 3 Maaneder. Det er imidlertid Noget, som ikke saaledes bør slaas aldeles fast; thi det kan meget ofte ske, at Mesteren selv med sin bedste Villie ikke er istand til efter 3 Maaneders Forløb at kunne sige, om Drengen har havt Leilighed til at vise nogen Lyft til det Faag, han er kommen i. Er det f. Ex. en Murmester, og Drengen kommer i Lære ved Nytaarstid, kan det meget let hændes, at de 3 Maaneder kunne gaa hen, inden Mureren kan komme til at arbejde. Altsaa kan han til den Tid ikke have den mindste Ide om, hvad Drengen duer til. Der burde derfor vist hensigtsmæssigt sættes 3 eller 6 Maaneder. Naar det fremdeles hedder i Lovforslaget, at efter en saadan Prøvetid skal Mesteren have Lov til at affebdige Lærlingen og uden videre sende ham bort uden at angive den allermindste Grund, saa tror jeg ikke, at det er heldigt. Dette er ogsaa en af de Ting, som Lærlingeforeningen har paataalt. I deres Forening maa Mesteren angive Grunden, hvorfor han ikke vil beholde en saadan Dreng, og vi vide jo nok, at naar den ikke angives, saa hedder det dog, selv om der ikke har været nogen væsentlig Grund, naar Drengen kommer mellem andre Dreng: „Du var hos den Mester, og han vilde ikke have Dig, hvorfor var det?“ — „Det veed jeg ikke!“ Kommer han til en anden Mester, kan det gaa lige saadan, og ikke alene Hensynet til Drengen selv kræver en Bemærkning af Mesteren om, hvorfor han ikke vil fortsætte, men for